

IN MEMORIAM

Zur Erinnerung an Martinas Pareigis, den engagierten Familienforscher

Martinus Pareigis wurde am 24.2.1951 in Wowerischken/Kreis Memel geboren. Seine Eltern lebten seit 1946 in Wowerischken, der Vater starb 1953, die Mutter Lene arbeitete dort auf einer Sowchose.

Kurz vor Weihnachten 1959 konnte Frau Lene Pareigis mit Sohn Martinus und Tochter Christel in die Bundesrepublik ausreisen. Es war ihr vergönnt, nach 15 Jahren Trennung das Fest mit ihrer Mutter Ilse Brumpreiksch und ihrer Schwester Ruth Schedel in Deutschland zu verbringen.

Nach seiner Schulzeit erlernte Martinus Pareigis den Beruf des Industrie-Kaufmannes. Beruflich reiste er sehr viel in der ganzen Welt herum. Dabei lernte er seine spätere Ehefrau kennen. Sesshaft wurde er mit Frau, Sohn und Tochter in Bad Salzuffen.

1982 entdeckte Martinus seine Leidenschaft für die Familienforschung, als seine Mutter und Tanten wissen wollten, was der Name BRUMPREIKSCH bedeuten könnte. Da jeder dazu eine andere Meinung hatte, begann er mit Nachforschungen. Schnell merkte er, dass sich die Schreibweise der Nachnamen im Laufe der Jahre und Jahrhunderte veränderte. Er beschloss, die Kirchenbücher des Kirchspiels Prökuls zu verkarten und dabei auch die Namensänderungen zu dokumentieren.

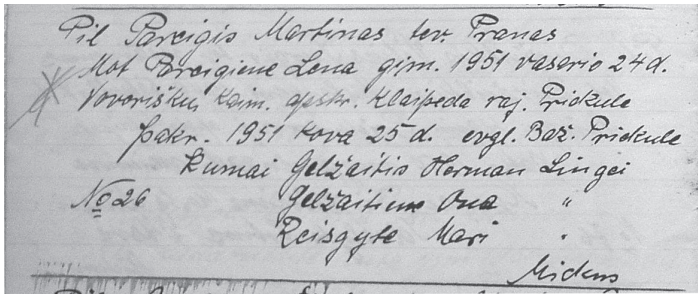
Bereits in den 1990er Jahren reiste Martinus Pareigis auf der Suche nach Kirchenbüchern und vielen anderen Schätzen zur Ahnenforschung regelmäßig nach Litauen. Dort suchte er die verschiedenen Archive in Vilnius auf, wobei seine litauischen Sprachkenntnisse von großem Vorteil waren. Als sich im Jahre 2002 im kleinen Kreis eine Familienforschergruppe Memelland bildete, gehörte Herr Pareigis zu den Gründungsmitgliedern.

Im Laufe mehrerer Jahre schrieb er die Kirchenbücher von Prökuls vor 1800 ab, und zwar Taufen, Heiraten und die Sterberegister. Dies machte er bereits in den 1990er Jahren in Berlin. Zu dieser Zeit hatte Herr Pareigis noch nicht die Möglichkeit mit einem Computer zu arbeiten. Also wurde alles abgeschrieben. Jede Person wurde handschriftlich auf einer Karteikarte vermerkt, wobei mitunter die Personen auch mehrfach erfasst wurden. Die endgültige Kartei wurde alphabetisch angelegt. Insgesamt sind es rund 24.500 Karteikarten, die er hinterlassen hat. Ein Hauptschwerpunkt war die Forschung vor 1800, da sich dort viele Nachnamen erst bildeten.

Diese Leistung kann nicht hoch genug bewertet werden. Martinus Pareigis hat in seine Forschungen außerordentlich viel Zeit, Geld und Mühe investiert. Seine Arbeit ist bis heute für alle memelländischen Familienforscher eine große Hilfe.

Aus den ersten Anfängen im Jahre 2002 entwickelte sich die Internet-Familien- und Heimatsforschergruppe Memelland (<http://de.groups.yahoo.com/group/Memelland>), die inzwischen aus über 750 Mitgliedern besteht. Immer war Martinus Pareigis der Ansprechpartner für neue und langjährige Mitglieder, denen er mit seinem enormen Wissen weiterhelfen konnte. Fragen zu Orten, Kirchspielen, Familiennamen – so gut wie immer wusste Martinus eine Antwort.

Besonders gefragt war seine sachverständige Hilfe bei der Suche nach noch unbekanntem Orten in alten Steuer- und Hubenbüchern, Prästationstabellen oder auf alten Karten, vor allem im Kirchspiel Prökuls. Ohne Martinus Kenntnisse hätte so mancher Ort nicht lokalisiert werden können.

Bei den Memelland-Forscher-Treffen in Düsseldorf und Köln war er trotz seiner knapp bemessenen Zeit in unserer Mitte. An seinem Sitzplatz bildeten sich Schlangen von Fragestellern, die auf Antwort hofften, wenn sie mit ihren Forschungen nicht mehr weiter kamen.

Martinus Pareigis hatte für die Zeit nach seiner Pensionierung schon feste Vorstellungen und Pläne, welche Forschungen er noch angehen wollte.

Leider ist es anders gekommen. Martinus starb überraschend am 10.11.2012 in Bad Salzuflen an einem Herzinfarkt. Wir bedauern seinen Tod zutiefst. *Martinus hinterlässt in unserem Kreis eine große Lücke. Er war ein ganz besonderer Heimatforscher. Niemand kann das ersetzen, was er alles wusste, beigetragen und für die Familienforschung Memelland herausgefunden hat. Sein freundliches Wesen wird uns immer in Erinnerung bleiben.*

Wilma Radfeld

Mitglied der Ahnenforscher-Gruppe Memelland

Žymaus giminių istorijos tyrinėtojo Martino Pareigio prisiminimai

Martinus Pareigis gimė 1951 m. vasario 24 d. Klaipėdos apskrityje, Voveriškiuose. Čia nuo 1946 m. gyveno jo tėvai. Tėvas mirė 1953 m., motina Lene dirbo tarybiniam ūkyje.

Prieš pat 1959 m. Kalėdas ponė Lene Pareigis su sūnumi Martinu ir dukra Christele gavo galimybę išvykti į Vokietijos Federacinę Respubliką. Jai, po 15 metų išsiskyrimo, buvo leista šventės sutikti Vokietijoje su savo motina Ilze Brumpreiks ir seserimi Ruth Schedel.

Baigęs mokslus Martinus Pareigis įgijo pramonės prekybininko specialybę. Darbo reikalais jis daug keliavo po pasaulį. Tada ir

susipažino su savo būsima žmona. Su ja, sūnumi ir dukra jis apsistojo Bad Salzuflene.

1982 m., kai jo mama ir tetos panoro sužinoti, ką reiškia BRUMPREIKSCH pavardė, Martinus susižavėjo giminių istorijos tyrimais. Kadangi kiekvienas turėjo kitokią nuomonę, pradėjo tirti pats. Jis greitai pastebėjo, kad pavardžių užrašymo forma bėgant metams ir šimtmečiams kito. Todėl jis nusprendė kataloguoti Priekulės bažnyčios metrikų knygas, kad galėtų pavardžių užrašymus dokumentuoti.

Nuo 1990 m. Martinus Pareigis reguliariai vykdavo į Lietuvą ieškoti bažnyčių metrikų knygų ir daugelio kitų lobių, reikalingų šeimų istorijos tyrimams. Jis ieškodavo įvairiuose Vilniaus ar-

chvyuose, tam labai pagelbėjo lietuvių kalbos mokėjimas. Nuo 2002 m., kai susiformavo nedidelė Klaipėdos krašto giminių istorijos tyrinėtojų grupė, p. Pareigis buvo vienas iš šios grupės narių steigėjų.

Daugelį metų jis perrašinėjo Priekulės bažnyčios krikšto, jungtuvių ir mirties metrikų knygas, prasidedančias dar iki 1800 m. Tai jis XX a. 10-ajame dešimtmetyje darė Berlyne. Tuo metu p. Pareigis dar neturėjo galimybės naudotis kompiuteriu. Todėl viskas buvo perrašoma. Kiekvienas asmuo buvo įtraukiamas į atskirą kortelę, o kartotekoje įrašai šiems asmenims daug kartų pasikartodavo. Kartoteka buvo sutvarkyta abėcėlės tvarka. Joje iš viso yra apie 24 500 Martino Pareigio sudarytų kortelių. Pagrindinis dėmesys buvo kreipiamas į laikotarpį iki 1800 m., nes tada formavosi daugelis pavardžių.

Šių pastangų negalima neįvertinti. Martinas Pareigas į savo tyrimus investavo nepaprastai daug laiko, lėšų ir pastangų. Jo darbas ir šiandien labai pagelbsti visiems Klaipėdos krašto giminių istorijos tyrinėtojams.

Po pirmųjų žingsnių 2002 m. išsivystė internetinė Klaipėdos krašto giminių ir tėviškės istorijos tyrinėtojų grupė (<http://de.groups.yahoo.com/group/Memelland>), kuri šiuo metu vienija apie 750 narių. Martinas Pareigis tiek naujiems, tiek ir seniesiems grupės nariams visada buvo pageidaujamas partneris, galintis pagelbėti savo milžiniškomis žiniomis. Martinas žinodavo atsakymus į kiekvieną klausimą apie vietas, parapijas, giminių pavardes.

Ypač vertinga buvo jo dalykinė pagalba Priekulės parapijoje ieškant nežinomų vietovių, paminėtų senose mokesčių, žemės valdų knygoje, prievolių sąrašuose ar senuose žemėlapiuose. Be Martino žinių niekas negalėdavo šių vietovių lokalizuoti.

Klaipėdos krašto praeities tyrinėtojų susitikimų Diuseldorfe ir Kelne metu, nepaisant labai riboto laiko, jį rasdavome tarp dalyvaujančiųjų. Prie jo formuodavosi eilės klausiančiųjų, besitikinčių atsakymų, kurių jau negalėdavo rasti kitur.

Išėjęs į pensiją Martinas Pareigis labai aiškiai įsivaizdavo, kokių tyrimų jis dar turi imtis.

Deja, viskas įvyko kitaip. 2012 m. lapkričio 10 d. Bad Zalcfluene Martinas staiga mirė nuo širdies infarkto. Tai palieka mums didžiulę gėlą. Martino netektis mūsų grupėje suformavo didelę spragą. Jis buvo ypatingas tėviškės tyrinėtojas. Niekas negali kompensuoti jo žinių, jo pastangų tiriant Klaipėdos krašto giminių istoriją. Jo draugiškas būdas visada liks mūsų atmintyje.

Wilma Radfeld

Klaipėdos krašto giminių istorijos tyrimo grupės narė

Vertė Vacys Vaivada